

Zkušenosti s výukou online v prostředí MS Teams

Halka Čapková

Během celé kovidové pandemie jsme na Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze používali k online výuce MS Teams. Hned po uzavření škol proběhlo školení pro všechny zájemce, kde jsme byli seznámeni s možnostmi, které nám Teams nabízejí. Vzhledem k tomu, že do té doby to byla velmi málo využívaná součást balíčku Office 365, tak jsme pak ještě dlouho přicházeli na další možnosti využití a sdíleli své zkušenosti a poznatky na intranetu fakulty. Výuka přes MS Teams se výrazně liší od interaktivní prezenční výuky, a proto bylo toto období pro učitele velmi psychicky a časově náročné, nejen z důvodu výuky online, ale především kvůli rozsáhlé přípravě na ni. U počítačů jsme trávili opravdu celé dny. Na druhou stranu jsme všichni ušetřili nějaký čas, který normálně strávíme dojížděním do práce, takže jsme si mohli aktivity lépe naplánovat a zorganizovat.

Každý učitel si vytvořil virtuální třídu pro své předměty a bylo stanoveno, že musíme nadále dodržovat rozvrh, aby se studentům nestalo, že se jim bude výuka překrývat. V exponované době to bohužel někdy znamenalo i výpadky v důsledku přetížení systému.

MS Teams je samozřejmě ideální prostředek pro přednášky, ale i u jazykové výuky jsme našli metody, které se daly vhodně využít. Začínali jsme s PPT prezentacemi, kde jsme procházeli látku a dělali různá interaktivní cvičení. Zpočátku jsme se báli využívat k odpovědím studentů audio, takže studenti psali odpovědi do chatu. Mělo to i své výhody, odpovídali všichni studenti a odpovědi byly zaznamenávány v chatu pro pozdější kontrolu. Hojně jsme tedy využívali možnosti ztlumit všechny účastníky. Později jsme zavedli systém, kdy studenti měli vypnuté mikrofony, aby výuku nerušily vnější zvuky, při vyvolání si pak studenti mikrofon zapnuli a odpovídali. I studenti se tomuto systému velmi brzy přizpůsobili a funkce ztlumit všechny účastníky už vlastně nebyla potřeba. V prvním týdnu proběhlo jen krátké třicetiminutové zkušební setkání se studenty, kde jsme testovali, co vše lze v hodinách dělat, postupně jsme se propracovali k téměř normální devadesátiminutové interaktivní výuce.

Kromě promítání PPT prezentací jsme hojně využívali společný poslech audio či video nahrávek s následnou diskusí a kontrolou cvičení k dané problematice. Poslech či video pouštěl učitel na sdílené obrazovce se zahrnutím systémového zvuku. Kontrola probíhala v rámci celé třídy buď ústně, nebo za využití Kahootu, který se nám v době pandemie velmi osvědčil. Nejeefektivnější je nejspíš pro opakování probrané slovní zásoby, protože vyučující může zahrnout přesně ta slovíčka a fráze, která byla probírána. Kahoot je vhodný i pro kontrolu zadané domácí práce, kdy učitel následně vidí statistiku každé odpovědi i každého studenta. Mohl by být tedy využit i pro testování, nicméně k tomu jsme ho nevyužívali.

Odvážnější pedagogové využívali kromě hromadné výuky i skupinovou práci. Ta byla organizována mimo hlavní třídu (tj. schůzku celého týmu v MS Teams) v chatu. Jednotlivé skupinky studentů si samy (lze i učitel, ale takhle je to pro učitele méně náročné) zorganizovaly schůzku přes chat, do které zahrnuly i učitele. Učitel tak mohl přecházet z hlavní schůzky do těchto „minichatů“ a sledovat práci jednotlivých skupinek. Celý systém tedy fungoval tak, že učitel v hlavní schůzce zadal práci typu „prodiskutujte a vyřešte daný problém“, určil vedoucí skupinek a stanovil časové rozmezí. Vedoucí skupinek následně vytvořili chat pro svou skupinu a učitele a řešili daný problém. Učitel přecházel od jedné skupiny k druhé tak, jak by to dělal normálně ve třídě. V daný čas se všichni sešli zpět v hlavní třídě a prezentovali své závěry. Tato aktivita je poměrně logisticky náročná, ale umožňuje týmovou práci a větší angažovanost všech studentů.

I když již v průběhu zkuškového období docházelo k postupnému uvolňování režimu, mohli si učitelé sami rozhodnout, zda chtějí testovat prezenčně či online. Někteří učitelé proto vypisovali oba typy termínů. Studenti však většinou preferovali termíny online.

Vzhledem k tomu, že po celou dobu pandemie byla seniorům doporučována co největší izolace od vnějšího světa, pokusili jsme se zavést online výuku i na Univerzitě třetího věku. Zpočátku jsme naráželi na technické problémy, kdy si účastníci museli nejprve stáhnout aplikaci a mnohdy se neuměli připojit ke schůzce. Nicméně i zde se situace během prvních několika týdnů velmi zlepšila a výuky se nakonec účastnilo mnoho seniorů, kteří velmi ocenili kontakt s vnějším světem.

Letní semestr 2019/20 byl určitě velmi specifický a pro všechny náročný. Nicméně ukázal nám, že i online výuka jazyků je možná a může být stejně efektivní jako prezenční výuka. U nás na VŠE již můžeme vidět první dlouhodobé důsledky pandemie, a to převedení části víkendové výuky kombinovaného studia programu Manažer obchodu do výuky online.

Všichni doufáme, že na podzim nepříjde druhá vlna epidemie, před kterou někteří odborníci varují, a těšíme se, až se v polovině září sejdeme se studenty ve třídách.

Autorka

Mgr. Halka Čapková, Ph.D., Katedra anglického jazyka, Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická v Praze, e-mail: capkova@vse.cz

Autorka vystudovala Pedagogickou fakultu na Karlově univerzitě v Praze a pracuje na Vysoké škole ekonomické v Praze jako zástupkyně vedoucí Katedry anglického jazyka na Fakultě mezinárodních vztahů a manažerka autorizovaného zkušebního centra Cambridge English. Na VŠE vyučuje odbornou angličtinu zaměřenou na ekonomii. Dále se zabývá přípravou elektronických studijních materiálů, elektronickým testováním, tvorbou testovýchází a statistickou analýzou testových otázek. Je členkou Akademického senátu Fakulty mezinárodních vztahů VŠE a Akademického senátu VŠE. Je spoluautorkou učebnice English for Business and Economics (2017), článku Language Needs Analysis of Students of Economics (2017) a článků týkajících se statistické analýzy testů, např. The Optimal Number of Options in Multiple Tests of Economic English (2016).